نامه به سردبیر
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۲۰، دی ۱۴۰۰، ۱۱۷۴-۱۱۶۹

اهمیت توجه به انگ اجتماعی تحمیل شده به کادر درمان طی پاندمی کووید-۱۹: نامه به سردبیر

زهرا شفیعی[۱]، لیلا رفیعی وردنجانی[۲]

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۴/۲۰ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۱۴۰۰/۰۵/۳۰ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۱۴۰۰/۰۶/۳۰ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۶/۳۱

چکیده

با توجه به نوپدید بودن بیماری کووید-۱۹و شیوع گسترده آن در جوامع بشری، امروزه ما علاوه بر مشکلات جسمی حاصل از پاندمی کووید-۱۹، با عوارض روانی خصوصاً ترس و نگرانی ناشی از شیوع آن روبرو هستیم. یکی از مشکلات بسیار مهم که در شرایط حاضرکم‌تر مورد توجه قرار گرفته، چالش‌های حاصل از این بیماری برای کادر درمان است که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به واکنش های اجتماعی، انگ و باورهایی نسبت به آنان و در نظر گرفتن آنان به عنوان ناقلین بیماری اشاره کرد. این موضوع دارای عواقب زیادی از جمله ایجاد مشکلات روحی و روانی و فرسودگی شغلی برای کادر درمان است، ولی به خاطر هجمه سنگین این بیماری بر ابعاد مختلف جامعه، هنوز به این مهم توجه نشده است. لذا مطالعه حاضر با هدف اهمیت توجه به انگ اجتماعی تحمیل شده به کادر درمان طی پاندمی کووید-۱۹تهیه شده است.

واژه‌های کلیدی: انگ اجتماعی، کووید-۱۹، پاندمی، کادر درمان

سردبیر محترم

کووید-۱۹ بیماری عفونی نوظهور ناشی از SASR-CoV-2 با قابلیت همه‌گیری در انسان که در ابتدا در سال ۲۰۱۹ از شهر وهان کشور چین شروع شد. در حال حاضر این بیماری یکی از معضلات جدید سیستم بهداشت و درمان جهان در مدیریت بیماری‌های عفونی است. شیوع گسترده این بیماری تبدیل به یک اورژانس پزشکی و نگرانی بین‌المللی شده است و جامعه بشری علاوه بر مشکلات جسمی حاصل از این پاندمی، با عوارض روانی حاصل از آن هم روبرو شده است. ترس و هراس همگانی حاصل از این بیماری علاوه بر شکست

۱- مربی عضو هیات علمی(نویسنده مسئول)، گروه اتاق عمل، مرکز تحقیقات پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
تلفن: ۰۳۱-۳۷۹۲۲۹۰۱، دور نگار: ۰۳۱-۳۶۶۹۹۳۹۸، پست الکترونیکی: z.shafiei@nm.mui.ac.ir
۲- دانشجوی دکترای پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی ، تهران، ایران

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1400.20.10.3.1]
[DOI: 10.52547/jrums.20.10.1169]

در موارد مربوط به بیماری منجر به بروز سایر چالش‌های روانی- اجتماعی از جمله انگ، تبعیض، هراس اجتماعی و سردرگمی می‌شود که هنوز به طور کامل مورد توجه قرار نگرفته است [۱].

یکی دیگر از مسائل مهم که در طی پاندمی بیماری‌های عفونی‌کم‌تر مورد توجه است؛ تجربه کار در مراکز مراقبت سلامتی است. کادر درمان اغلب در این زمان، توسط افراد جامعه به دلیل ترس از احتمال بالای انتقال آلودگی به وسیله آنها طرد می‌شوند [۲]. در پژوهش Koh و همکاران که در زمان شیوع بیماری سارس در سال ۲۰۰۳ در تایوان و هنگ کنگ انجام شده بود؛ ۴۹-۲۰ درصد از کادر درمان شرکت کننده در مطالعه بیان کردند که مردم از آن‌ها به واسطه شغل شان دوری می‌کردند و حتی آن‌ها تجاربی نظیر طرد شدن از سوی اعضای خانواده، انگ زدن، سوء رفتار کلامی و رفتارهای خشونت آمیز نسبت به خود داشتند [۳]. در مطالعه دیگری اعضای کادر درمان بیان کردند که این گونه رفتارها نه تنها نسبت به خودشان بلکه نسبت به اعضای خانواده‌شان در سطح جامعه بروز می‌کند [۴]. هم‌چنین نتایج مطالعه Taylor و همکاران نشان داد که بیش از یک چهارم افراد مشارکت کننده در آن مطالعه که از میان اعضای جامعه انتخاب شده بودند، معتقد بودند که باید برای اعضای کادر درمان و خانواده هایشان،محدودیت‌های شدیدی از جمله قرنطینه کردن در محیط‌های جدا از عوام، منع تردد آزاد در سطوح شهری و خرید از مراکز عمومی و هم‌چنین در نظر گرفتن جریمه برای ترک محیط کار و منزل در نظر گرفته شود [۵]. همین‌طور Yufika و همکاران در پژوهش خود نشان دادند که انگ مربوط به کووید-۱۹در اندونزی در بین کادر درمان نسبتاً زیاد است و برای کاهش آن باید اقداماتی صورت گیرد [۶].

از طرف دیگر پدیده‌ای که در طول پاندمی بیماری کووید-۱۹ با آن در رسانه‌ها مواجه می‌شویم این است که از اعضای کادر درمان به عنوان قهرمانان ملی و جهانی یاد می‌شود؛ حال آن‌که در مقابل بروز این‌چنین رفتارهایی باعث فرسودگی بیش تر کادر درمان خصوصاً از لحاظ روانی خواهد شد که خود می تواند تأثیرات منفی زیادی بر روند ادامه کار و هم‌چنین سلامتی این افراد داشته باشد و چه بسا در صورت ادامه این روند، می‌تواند منجر به ترک محیط کار توسط این افراد شود که در این صورت، جایگزینی کادر درمان متخصص بسیار دشوار خواهد بود [۷].

به طور کلی در همه‌گیری‌ها، انگ اجتماعی به مفهوم برچسب زدن، نگاه تبعیض آمیز و یا از دست دادن امکانات مراقبتی برای افراد در مواجهه یا مبتلا است. چنین موقعیتی می تواند علاوه بر خود فرد مبتلا، بر مراقبین، خانواده ودوستان آنها نیز تأثیر منفی بگذارد. به هر حال؛ انگ اجتماعی نسبت به کارکنان بهداشتی و رفتارهای متضاد با آن‌ها مسئله مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد. پاندمی کووید-۱۹ احتمالاً اولین نمونه‌ای است که انگ اجتماعی علیه کادر درمان به طور گسترده و نو ظهور در حال بحث است و از بسیاری از مناطق جهان گزارش شده است. در یک مطالعه که به بررسی موردی دو پرستار شاغل در بخش کووید-۱۹ پرداخته بود، مشخص شد که این افراد تنها به دلیل انجام آزمایش PCR

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1400.20.10.3.1]
[DOI: 10.52547/jrums.20.10.1169]

(Polymerase chain reaction) و حتی با وجود نتیجه منفی رفتارهای خشونت‌آمیز کلامی و رفتاری را از طرف همکاران خود دریافت کرده بودند و شدت این انگ اجتماعی درک شده از طرف آن‌ها به حدی بود که منجر به اختلالات شدید روان شناختی و مشاوره روان‌پزشکی و اختلال در ارائه خدمات و انجام وظایف محوله شده بود [۸].

سازمان بهداشت جهانی، دستورالعمل‌هایی برای رفع انگ اجتماعی مرتبط با کووید-۱۹ منتشر کرده اند و به طور کلی توصیه می‌کند که جامعه نباید به افرادی که در قرنطینه هستند یا سابقه سفر اخیر به مناطق اپیدمی دارند، کسانی که مبتلا به کووید-۱۹ هستند و یا از این افراد مراقبت می‌کنند، برچسب بزنند و همیشه توصیه‌های عمومی مبنی بر رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی از جمله بهداشت دست، اصول ماسک زدن صحیح و رعایت فاصله اجتماعی را مدنظر قرار دهند و در مناسبات اجتماعی خود بدون قضاوت و رفتار تبعیض‌آمیز و با یک دید حمایتی چه نسبت به بیماران و چه نسبت به کادر درمان ظاهر شوند. [۹]. هم‌چنین برگزاری دوره‌های آموزشی مبنی بر دادن اطلاعات مناسب در مورد راه های انتقال بیماری، آموزش موارد انجام آزمایش PCR و اهمیت توجه به موارد مثبت و منفی، سطوح خطر تماسی (خطر بالا، کم خطر، تماس ثانویه)، روند درمان و شرایط بازگشت به کار در افراد مبتلا در نظر گرفته شود تا سرانجام تبعیض و انگ اجتماعی در مورد همکاران خود نداشته باشند [۸].

انگ به عنوان یک مسئله مهم اجتماعی در ارتباط با عفونت کووید-۱۹ ظهور کرده است و دیدگاه‌های اجتماعی زندگی بشر را تغییر داده است. یکی از این موارد انگ اجتماعی مرتبط با کادردرمان است که طبق مطالعات ذکر شده مشخص گردید که می‌تواند تأثیرات سوء بر زندگی و عملکرد کادردرمان داشته باشد. از این رو مقابله با انگ اجتماعی نسبت به کادر درمان باید در تمامی سطوح مورد توجه قرار گیرد. برگزاری جلسات آموزشی برای کارکنان ارگان‌های مختلف جامعه برای آگاه سازی و جهت ممانعت از واکنش‌های احساسی ناشی از ترس های شخصی و تبعیض در ارائه خدمات به کادر درمان مورد نیاز است. ارائه اطلاعات کافی و به روز و بالا بردن سطح آگاهی افراد در مورد نحوه پیشگیری از انتقال بیماری و مراقبت، می تواند کمک کننده باشد. از طرف‌دیگر کاهش انگ تحمیل شده ناشی از این بیماری نسبت به کادر درمان به همکاری تمامی ارگان‌ها و بررسی‌های همه جانبه علل این معضل براساس فرهنگ مناطق مختلف نیاز دارد. بنابراین برای حمایت از کادر درمان لازم است که هر چه سریع تر رویکردی همه جانبه برای مقابله با این چالش اتخاذ گردد تا آن‌ها بتوانند کار با کیفیت خود را به طور مؤثر ادامه دهند..

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1400.20.10.3.1]
[DOI: 10.52547/jrums.20.10.1169]

References

[1] Taghdir M, Sepandi M, Abbaszadeh S, Parastouei K. A review on some Nutrition-Based Interventions in Covid-19. *J Mil Med* 2020; 22(2): 169-76. [Farsi]

[2] Ramaci, T, Barattucci M, Ledda C, Rapisarda V. Social Stigma during COVID-19 and its Impact on HCWs Outcomes. *Sustainability* 2020; 12(9): 3834.

[3] Koh D, Lim MK, Chia SE, Ko SM, Qian F, Ng V, Tan BH, Wong KS, Chew WM, Tang HK, Ng W, Muttakin Z, Emmanuel S, Fong NP, Koh G, Kwa CT, Tan KB, Fones C. Risk perception and impact of Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) on work and personal lives of healthcare workers in Singapore: what can we learn? *Medical Care* 2005; 43(7): 676-82.

[4] Bai Y, Lin CC, Lin CY, Chen JY, Chue CM, Chou P. Survey of stress reactions among health care workers involved with the SARS outbreak. Psychiatr Services 2004;55(9):1055-7.

[5] Taylor S, Landry CA, Rachor GS, Paluszek MM, Asmundson GJG. Fear and avoidance of healthcare workers: An important, under-recognized form of stigmatization during the COVID-19 pandemic. *J Anxiety Disord* 2020; 75 :102289.

[6] Yufika A, Pratama R, Anwar S, Winardi W, Librianty N, Prashanti N, Harapan H. Stigma Associated with COVID-19 Among Health Care Workers in Indonesia. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness* 2021; 1-5.

[7] Sorokin MY, Kasyanov ED, Rukavishnikov GV, Makarevich OV, Neznanov NG, Morozov PV, Lutova NB, Mazo GE. Stress and Stigmatization in Health-Care Workers during

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1400.20.10.3.1]
[DOI: 10.52547/jrums.20.10.1169]

the COVID-19 Pandemic. *Indian J Psychiatry* 2020; 62(3): 445-53.

[8] Grover S, Singh P, Sahoo S, Mehra A. Stigma related to COVID-19 infection: Are the Health Care Workers stigmatizing their own colleagues? *Asian J Psychiatr* 2020; 53(1): 102381.

[9] World Health Organization. A guide to preventing and addressing social stigma associated with COVID-19, Update 24 February 2020; Available from: https://www.who.int/publications/m/item/a-guide-topreventing- and-addressing-social stigma-associated with covid-19.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1400.20.10.3.1]
[DOI: 10.52547/jrums.20.10.1169]

The Importance of Paying Attention to Social Stigma Imposed on the Healthcare Workers during the Covid-19 Pandemic: A Letter to the Editor

Z. Shafiei[1], L. Rafiee Vardanjani[2]

Received: 11/07/21 Sent for Revision: 21/08/21 Received Revised Manuscript: 21/09/21 Accepted: 22/09/21

According to Covid-19 novelty and its widespread prevalence in human societies, today we are facing some psychological complications in addition to the physical problems caused by this pandemic, especially fear and anxiety. One of the most important problems that have received less attention in the current situation is challenges of this disease for medical healthcare workers. The most important challenges are social interactions, stigma, and beliefs imposed on healthcare personnel due to the Covid-19 pandemic and considering them as the disease vectors, which itself has many consequences, including psychological problems and burnout. However, due to the heavy consequences of this disease on various aspects of the society, this important issue has not yet been considered. Therefore, the present article has been prepared with the aim of paying attention to the social stigma imposed by Covid-19 on health personnel.

Key words: Social stigma, COVID-19, Pandemic, Health Personnel

How to cite this article: Shafiei Z, Rafiee Vardanjani L. The Importance of Paying Attention to Social Stigma Imposed on the Healthcare Workers During the Covid-19 Pandemic: A Letter to the Editor. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2022; 20 (10): 1169-74. [Farsi]

1- Instructor, Dept. of Operating Room, Nursing and Midwifery Care Research Center, Faculty of Nursing and Midwifery, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran, ORCID: 0000-0001-9779-6663.
(Corresponding Author) Tel: (031) 37922901, Fax: (013) 36699398, E-mail: z.shafiei@nm.mui.ac.ir
2- Ph.D Student in Nursing, Student Research Committee, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran, ORCID: 0000-0003-0240-1986

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-22]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1400.20.10.3.1]
[DOI: 10.52547/jrums.20.10.1169]